

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен
„доктор”

Изготвил становището: доц. д-р Пенка Вълчева Горанова, СА „Д. А. Ценов” – Свищов, научна специалност Маркетинг

Основание за изготвяне на становището: Заповед на Ректора на ИУ- Варна РД № 06-1120/ 27.04.2018 г.

Автор на дисертационния труд: **Бончо Цанев Митев**, докторант към катедра „Управление и администрация” при ИУ – Варна

Тема на дисертационния труд: „Създаване на стратегически алианси в болничния сектор”

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

За рецензиране са представени дисертационен труд с наименование „Създаване на стратегически алианси в болничния сектор”, автореферат, справка за научните приноси и списък с публикациите на докт. *Бончо Цанев Митев*, имащи отношение по темата на дисертацията.

Представеният дисертационен труд е с общ обем от 197 страници и представлява логическо и задълбочено изследване. Той се състои от въведение, три глави, заключение, използвана литература и приложение. Посоченото свидетелства за задълбочената информираност на автора относно изследванията по разисквания проблем както от чуждестранни, така и от български автори. Списъкът на използваните литературни източници се състои от 183 заглавия, от които 63 на български, 6 на руски и 114 на английски език. Информацията в разработката е обобщена и представена в 22 фигури, 57 таблици и 1 приложение.

II. Преценка за формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Актуалност и формулировка на изследователските проблеми (предмет, обект, теза)

Темата на дисертационния труд се отличава с *практическа значимост и дисертабилност*, тъй като избраната за изследване проблематика е сравнително слабо разработена в българската литература, поради което докторантът е извършил подробен анализ на дефиниции, становища на чуждестранни и български автори с разработки в

областта на стратегическите алианси и по този начин представя модел и методика за създаване на стратегически алианси с участието на болници.

За постигането на целта, а именно „разработване на теоретико-методически инструментариум за усъвършенстване на процеса на създаване на стратегически алианси в болничния сектор между болници и други лечебни и здравни заведения, и здравни заведения, и организации извън здравната система.... ..“ авторът успешно и оригинално я обвързва с *изследователски задачи*, описва използваната методология, синтезирано представя структурата и акцентът на отделните части на разработката. Считам, че докторантът *достатъчно ясно и аргументирано* доказва основната изследователска *теза*, а именно, че болниците функционират в силно конкурентна среда и в условията на ресурсна ограниченост при наличието на нарастващи здравни потребности на населението. Един от управленските подходи за тях да се справят с тези предизвикателства на средата е да си сътрудничат и взаимодействат с други лечебни и здравни заведения, и организации извън здравната система чрез създаване на успешни стратегически алианси.

В дисертацията се *демонстрират умения за боравене с научни понятия, стремеж към критичен анализ и придържане към научен стил на изложението.*

2. Преценка за обема и структурата на дисертационния труд

Депозиранията разработка е написана в **добър стил и научна терминология**, като представя достатъчно ясно и детайлно съдържанието на изследвания проблем. Във **въведението** докторантът аргументирано обосновава *актуалността и полезността на разработвания проблем* като ясно и коректно от научна гледна точка формулира *обект, предмет, цел и ограничителни условия на изследването.*

В първа глава е изследвано основното понятие стратегически алианс, разгледани са класификацията на алиансите, мотивите за създаване на стратегически алианси, процесът на тяхното формиране и особеностите на стратегическите алианси в здравеопазването. Положителната страна тук е, че докторантът прави обстоен преглед на литературата в областта на стратегическите алианси. Използван е многоаспектен подход към същността на алиансите, въз основа на който е представена авторската позиция по въпроса за **ролята и мястото на стратегическите алианси в съвременните управленски практики**, като се изясняват причините за тяхното възникване и значението им за развитието на съвременните организации. Извеждат се

основните предпоставки за създаване на подобни съюзи в здравеопазването, които са свързани със засилената конкуренция на пазара на здравни услуги, нарастващите разходи на лечебните заведения за усъвършенстване на медицинските технологиите, нарастващите изисквания на потребителите и повишената здравна култура на населението, промените в нормативната уредба и реформите в здравните системи и др. По този начин се демонстрира детайлно познаване на изследваната проблематика от автора и се показват способности за критичен анализ и висока степен на умение за извеждане на обобщения.

Втора глава е посветена на изследване на състоянието на болничния сектор у нас и извеждане на предпоставките, налагащи използването на нови организационни форми, каквито са стратегическите алианси, в изпълнение на третата изследователска задача на дисертационния труд. Анализирано е развитието на болничния сектор в България, изследвана е ресурсната осигуреност на лечебните заведения за болнична помощ, оценена е конкурентната среда, в която функционират българските болници и са анализирани основни нормативни и стратегически документи в областта на здравеопазването, описващи политиките за формиране на стратегически алианси с участието на болниците.

В **Трета глава** на дисертацията се представят резултатите от анкетното проучване сред болнични мениджъри, извършва се апробация на изследователските хипотези, в т.ч. проверка на статистическите хипотези и се предлага модел и методика за създаване на стратегически алианси в болничния сектор. В тази част от проучването се реализират последните две изследователски задачи. За емпиричния анализ и проверката на хипотезите е разработена програма и инструментариум. Проучването сред ръководния персонал на болниците има за цел да се **анализират техните нагласи за формиране на стратегически алианси в болничния сектор.**

Заклучението е логическо следствие на изложението и в синтезиран вид представя по-значимите резултати и изводи от проведеното изследване.

Докторантът демонстрира умения за систематизиране, анализи и обобщаване на огромен по обем идеен и фактически материал, който служи за целите на изследването. Използвани са съвременни *методи* – анализ, синтез, индукция, дедукция, статистически методи, в т. ч. дескриптивен анализ; ситуационен анализ и факторен анализ.

Изследваните проблеми във всяка глава от дисертацията са обобщени в **изводи**, които отговарят на становището на докторанта.

Считам, че така построено изложението *отговаря на основните качествени изисквания за неговото оценяване*, а именно: оригиналност на изследването; вникване в дълбочината и същността на проблема; методическа издържаност и стилово умение на докторанта за постигане целта на изследването, чрез прилагането на подходящи (аналитични) инструменти и изразни средства.

Авторефератът е написан с добър стил и коректна научна терминология и представя достатъчно ясно и точно съдържанието на дисертационния труд.

III. Оценка на публикациите на докторанта

Положителен е и фактът, че докт. Бончо Митев има публикации по темата на дисертационния труд. Всички разработки са в специализирани издания, тематично свързани са с дисертацията, третират различни проблеми на стратегическите алианси и отговарят на изискванията във връзка с присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

IV. Критични бележки и препоръки

В дисертационния труд авторът е изразил недостатъчна критичност към представените стратегически алианси в здравеопазването.

V. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд притежава някои безспорни приноси, които приемам за коректно формулирани и убедителни. Сред основните научни достойнства на дисертацията могат да се открият:

1. Приноси с теоретичен характер:

✓ Допълнено е съществуващото теоретично знание по отношение на категорията „стратегически алианс“ в резултат от критичен и подробен анализ и систематизация на редица виждания на чуждестранни и български учени по отношение на развитието, същността и етапите на формирането им.

✓ Очертани са основните предпоставки за създаване на подобни съюзи в здравеопазването, като е отчетено състоянието на болничния сектор и е доказано, че стратегическите алианси са необходимост за развитието на болниците у нас.

2. Приноси с научно-приложен характер:

✓ Предложен и обособен е концептуален модел за формиране на стратегически алианси в болничния сектор в България, чиято логика има комплексен

характер и интегрира в себе си идеи от стратегическото управление, маркетинга и теорията на заинтересованите страни. Доказано е действието на модела и на практика е предложена авторова методика за приложението му.

✓ По статистически път, посредством метода на линейно структурно моделиране, са изследвани каузалните връзки между конструктите в предлагания модел с цел *да се разкрият етапите и механизмите за създаване на успешен стратегически алианс с участието на болница.*

VI. Въпроси по дисертационния труд

По време на защитата на дисертацията докторантът да представи виждането си по отношение на следния въпрос:

Кои са основните аспекти относно склонността на болничните мениджъри за ограничено сътрудничество *при втората изследователска хипотеза* ?

VII. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд е задълбочено научно изследване на значим, изключително сложен в теоретико-методологически и приложен план проблем. Разработката отговаря напълно на приетите в научната практика изисквания, тъй като съдържа собствено изследване, което се основава на добро познаване на теоретичните основи на стратегическите алианси, както и на професионално приложен изследователски инструментариум.

Приносите на дисертационния труд са достатъчно значими с оглед на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор”.

Всичко посочено до тук ми дава основание да дам **положителна оценка** на дисертационния труд и с убеденост да предложа на почитаемото Научно жури да **присъди** на Бончо Цанев Митев образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Социално управление“.

11.05.2018 г.
гр. Свищов

Изготвил:

/доц. д-р П. Горанова/

СТАНОВИЩЕ

Вх. №

7820-341/14.05.2018

за дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ по професионално направление 3.7. *Администрация и управление*, област на висшето образование 3. *Социални, стопански и правни науки*, докторска програма *Социално управление*

I. **Обща информация**

Изготвил рецензията: проф. д-р ЦВЕТА ЙОРДАНОВА ЗАФИРОВА, катедра „Управление и администрация“ – ИУ-Варна, професионално направление *Администрация и управление*, научна специалност *Социално управление*

Основание: Заповед № РД-06-1120/ 27.04.2018 г. на Ректора на ИУ – Варна за назначаване на научното жури

Автор: Бончо Цанев Митев

Тема: „Създаване на стратегически алианси в болничния сектор“

II. **Общо представяне на докторанта и на дисертационния труд**

Бончо Митев е роден на 8.11.1976 г. в Трявна. Завършил е езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“ В. Търново – профил английски език. Получил е бакалавърска степен по *Маркетинг и мениджмънт* и магистърска степен по *Стопанско управление* в Икономическия университет – Варна (2001 г.). Работил е като счетоводител от 2001 до 2004 г. в „Профит“ ЕООД. От 2004 г. е редовен докторант по научната специалност *Социално управление*, а от 2009 г. е приет за асистент в катедра „Стопанско управление“ и съответно прехвърлен в задочна форма на обучение на докторантура. Член е на Съюза на учените-Варна.

За участието си в процедурата по публичната защита Бончо Митев е представил:

1) Дисертация (общо 197 страници, библиография - 183 източника, таблици – 57, фигури – 22, приложение - 1), която съдържа: увод, изложение в три глави и заключение.

2) Автореферат с обем 41 стандартни страници.

3) По дисертацията са представени две статии в научни издания и два доклада, изнесени на конференции с международно участие, като е изпълнено изискването на чл.35 (1), §4 от *Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна* – една от публикациите да е включена в индексирано научно списание.

Постоянно променящите се условия, в които функционират българските болници, изискват сериозни промени за тяхното оцеляване и развитие. Липсата на подобни изследвания у нас в областта на здравеопазването е провокирала научния и приложен интерес на Бончо Митев. Поради тази причина темата на дисертационния труд е актуална, значима и с практико-приложно значение.

Избраният подход и методика на изследването позволяват постигането на изследователската цел и решаването на поставените в дисертационния труд задачи. Като се има предвид структурата на изложението, те са подходящо подбрани и използвани в него.

Докторантът показва в дисертационния си труд задълбочена теоретична, методическа и нормативна компетентност. Демонстрират се познания по много проблеми както в областта на стратегическото управление, така и за болничния мениджмънт.

Въз основа на посочените параметри – вид, обем и структура на дисертационния труд на Бончо Митев, може да се направи извода, че той отговаря на общите изисквания на чл.27, ал.2 от ППЗРАСРБ .

III. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Дисертацията на Бончо Митев е представена в необходимата форма, посочена в чл.34, ал.3 от Правилата за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИУ-Варна, като в нея се предлага решение на реален практически проблем – създаването на стратегически алианси в болничния сектор в България.

Съдържанието е структурирано в три глави, които следват логическата последователност на изложението.

Във **Въведението** всички необходими елементи (цел, обект, предмет, задачи, теза, хипотези и ограничителни условия) са точно формулирани, достатъчно добре обосновани и защитени в цялостното съдържание на дисертацията.

При изследването на теоретико-методологичните аспекти в създаването на стратегически алианси в болничния сектор **в първа глава** е търсена връзката между този процес и специфичните му особености в областта на здравеопазването. В резултат на задълбочения анализ на специализираната литература е изведена същностната характеристика на понятието *стратегически алианс* и е направена систематизация и класификация на различните форми. Изследван е значителен обем литература за изясняване на отделните елементи и етапи в процеса на създаване на стратегически алианси с оглед приложението им в конкретния обект на дисертационния труд. Проучен е световният опит в здравеопазването, систематизирани са различните стратегически партньорства в областта и възможностите им за приложение у нас.

Глава втора обобщава аналитичните изследвания на докторанта върху цялостното състояние на българския болничен сектор и средата, в която функционират болниците ни. Целта в тази част, с която Бончо Митев се е справил успешно, е да се изведат проблемите и перспективите им. Резултатите от анализа и оценката му доказват лошата ресурсна обезпеченост и силната конкуренция, които са предпоставка и мотив за създаването на стратегически алианси.

Паралелно с това, използвайки много добрите си познания в областта на нормативната база и анализирайки стратегическите документи, докторантът прави извода, че липсва последователна държавна политика за подпомагане на стратегическите партньорства.

Третата глава е с практико-приложна насоченост. Изследователските умения на Бончо Митев са показани много убедително чрез направеното емпирично изследване сред болничните мениджъри за практиките, нагласите и мотивите за формирането на стратегическите алианси в болничния сектор у нас. Той демонстрира способностите си в областта на анализа и синтеза на получените резултати като въз основата на представителна извадка са направени важни изводи и обобщения за наличието на различия в нагласите за създаването на стратегически партньорства сред мениджмънта на различните видове болници.

Резултатите от анализа както на специализираната литература, така и на световната практика в областта, са синтезирани умело в концептуален модел за създаване на стратегически алианс с участие на болници и методика за неговото приложение. Важен акцент в този методологически инструментариум са такива управленски решения като: избора на формата на стратегическото партньорство и на подходящ партньор, както и разработването на нови управленски системи и формализирането им.

Направените изводи, обобщения и препоръки ще помогнат за усъвършенстване процеса на управление на болниците при създаването им на стратегически алианси.

В **Заключението** са обобщени основните резултати и са обосновани важни изводи от изследването.

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния труд и показва резултатите от него.

IV. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

В автореферата си Бончо Митев е посочил някои основни приноси с научен и научно-приложен характер, които напълно приемаме. Сред тях бихме могли да открием следните:

A. Научни приноси

- Дообогатена е теорията за стратегическите алианси в конкретна област на приложение – болничния сектор в България.

- Разработен е концептуален модел за формиране на стратегически алианси, описващ логическата последователност в процеса при участие на болници, както и методика за неговото приложение.

Б. Научно-приложни приноси

- Изследвани са добрите практики и е проучен световния опит при създаването на стратегически алианси в областта на управлението на болници, като са изведени препоръки за адаптирането им в българската практика.

- На основата на анализ на състоянието на българските болници и проведено представително емпирично проучване сред болничните мениджъри, са изведени проблемите в управлението, доказващи необходимостта от създаване на стратегически алианси за оцеляването и развитието им в силно турбулентната среда, в която функционират.

- Формулирани са препоръки за усъвършенстване управлението на болниците в процеса на създаване на стратегически алианси с тяхно участие

Като обобщение може да се посочи, че приносите на Бончо Митев представляват дообогатяване и развитие на методологията за създаване на стратегически алианси в конкретна област – болничния мениджмънт и приложение на съвременния инструментариум за изследване при решаване на управленски проблеми в областта на здравеопазването.

V. Критични бележки и препоръки

Критичните ми бележки и препоръки като научен ръководител бяха взети предвид при разработването на дисертационния труд.

VI. Заключение

Дисертационният труд на Бончо Митев несъмнено съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват принос в науката. Той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответния Правилник на Икономическия университет – Варна.

Актуалността и значимостта на дисертационния труд, както и постигнатите научни резултати, ми дават основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на Бончо Митев в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност Социално управление.

17.05.2018 г.

Член на научното жури:

/проф. д-р/ Цвета Зафорова/

СТАНОВИЩЕ

Вх. № РД-20-355/17.05.2018г.

по дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
ДОКТОР

Тема на дисертационния труд: „Създаване на стратегически алианси в болничния сектор“

Автор: Бончо Цанев Митев – докторант по докторска програма „Социално управление“ на Икономически университет – Варна.

Научен ръководител: проф. д-р Цвета Зафирова

Член на научното жури: доц. д-р Людмила Михайлова, катедра „Мениджмънт и бизнес развитие“ при Русенския университет „Ангел Кънчев“, научна специалност „Икономика и управление“.

Основание за написване на становището: Заповед на Ректора на Икономически университет – Варна № РД-06-1120/27.04.2018 г. и Решение на научното жури от 03.05.2018 г. при проведено първо заседание.

1. Общо описание на представените материали

Дисертационният труд е с общ обем от 197 страници и е структуриран във въведение (7 страници), основен текст в три глави (167 страници), заключение (2 страници), списък на използваната литература (12 страници) и приложения (7 страници). Основният текст съдържа 57 таблици и 22 фигури. Има едно приложение. Списъкът на използваните литературни източници обхваща 183 заглавия, от които 63 на български, 6 на руски и 114 на английски език.

Предоставен е и автореферат, в който са изложени основните моменти на направеното изследване и постигнатите резултати. В автореферата е посочена справка за приносите на дисертационния труд. Представени са публикациите на докторанта по темата на дисертационния труд. Публикувани са 4 самостоятелни рецензирани научни разработки, от които две статии и два

доклада. Статиите са публикувани в индексирани и реферирани научни списания в България.

Всички посочени публикации са пряко свързани с темата на дисертационния труд и отразяват точно и ясно най-важните моменти от дисертационните изследвания на г-н Бончо Митев.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Учебно-педагогическата дейност на Бончо Митев е свързана предимно с воденето на семинарни упражнения по дисциплините: Стратегическо управление, Стратегическо управление на човешките ресурси, Управление на публичния сектор, Управление на публични услуги, Теория на управлението. Работил е активно и с дипломанти по посочената проблематика.

От предоставената документация е видно, че г-н Митев е работил активно за повишаване на своята квалификация и задълбочаване на знанията в областта на дисертационното изследване, включително и чрез участие в редица специализации.

Професионалният опит на г-н Бончо Митев като счетоводител в продължение на 4 години е допринесъл съществено за развитие на финансово-аналитичните му умения и компетенции.

3. Оценка на личния принос на кандидата

Множеството изследвания и публикации на г-н Бончо Митев ми дават основание да твърдя, че приносните моменти по изследваната проблематика са резултат от неговото лично участие и усилия през периода на докторантурата и извън него. Тези приноси могат да се обобщят така:

- В резултат на емпирично изследване, критичен анализ на специализираната литература и състоянието на болничния сектор у нас, е доказано, че стратегическите алианси са необходимост и добра възможност за оцеляването и развитието на българските болници.

- На основата на класическите и съвременните концепции и световния опит в областта е разработен концептуален модел за формиране на стратегически алианси в болничния сектор в България и методика за неговото приложение.
- Проведено е емпирично изследване сред мениджърите на български болници относно необходимостта от формиране на стратегически алианси и тяхната роля за бъдещото им развитие.
- Предложени са препоръки с методичен и практико-приложен характер за усъвършенстване управлението на процеса на формиране на стратегически алианси в болничния сектор в България.

4. Критични бележки

Към дисертационния труд нямам съществени забележки, а по-скоро препоръки за бъдещата научноизследователска работа на г-н Митев. Тези препоръки са свързани със задълбочаване на проучванията по проблемите на информационното осигуряване на стратегическото управление и качествената оценка на реализираните стратегически действия в болничните заведения.

5. Заключение:

Дисертационният труд на тема „Създаване на стратегически алианси в болничния сектор“ с автор Бончо Митев, отговаря на изискванията на нормативната уредба и е с подчертана актуалност от гледна точка на теорията и практиката на социалното управление в България.

Всички представени материали показват, че Бончо Митев притежава задълбочени знания и способности за провеждане на научни изследвания, което ми дава основание да изразя **положителна оценка за дисертационния труд и да предложа на неговия автор да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“**.

15.05.2018 г.

Член на журито: _____

доц. д-р Людмила Михайлова